

2.2.9. PATOLOJİ ANABİLİM DALI

Araştırma Adı	: Sığırlarda Gigital ve İnterdigital Dermatitlerde Klinik Tanı Sağaltım ve Histopatolojik Bulgular
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: -
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: O. Sacit GÖRGÜL, M. Müfit KAHRAMAN*, Göksen ÇEÇEN, Ahmet AKKOÇ, Nihal Y. GÜL, Alper SEVİMLİ
Yayımlandığı Yer	: Uludag Univ. J Fac. Vet. Med., 21, 115-124, 2002.

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Sığırlarda (DD) Digital derratitis ve (IDD) İnterdigital dermatitis olgularında klinik tanı, sağaltım ve bu süreçle ilgili histopatolojik bulguların değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma materyalini u.ü. Araştırma, Uygulama, Sağlık ve Üretim Merkezine ve Cerrahi Kliniğine getirilen, DD ve 1 IDD saptanılan 20 Holştayn süt sığırı oluşturmuştur. Klinik olarak topallık gösteren sığırlarda topallığın derecesinin saptanması ve nedeni oluşturan lezyonun bulunduğu ayakların mekanik temizliğinin yapılmasını takiben, DD ve IDD lezyonları; form, boyut, uni ya da bilateral oluş yönlerinden değerlendirilmiştir. Bu olgularda 0.5 cm çaplı biopsi trefini (punch biopsi) ile 0., 7., 15.,21.,28. ve 36. günlerde toplam 47 biopsi örneği alınmış ve U.Ü. Patoloji Anabilim Dalı Laboratuvarında Hematoksilin Eosin ve Warthin-Starry boyama teknikleri ile histopatolojik incelemeleri yapılmıştır. Olguların tamamında antibiyoterapi, mastitis sağaltımında kullanılan mastit tüp antibiyotikler uygulanarak yapılmış ve ayaklar pansumanla korunmuştur.

Olguların II' inde hafif, 8' inde orta ve bir olguda şiddetli topallık gözlenmiştir. DD olgularının 8 'inde aynı zamanda IDD saptanmıştır. Olguların 5' inde verrüköz, 4 'ünde papiUniform, 2' sinde hiperplazik ve 9 'unda ülseratif karakterli DD belirlenmiştir. DD ve IDD olguların 14'ünde unilateral, 6'sında ise bilateral olarak saptanmıştır. Lateral ve medial tırnaklarda oluşma yönünden bir farklılık bulunmamıştır. Lezyonların boyutları ortalama olarak; 5 olguda 0.5 x 1.0 cm (küçük), 6 olguda 1.0 x 3.0 cm (orta) ve 9 olguda 3.0 x 6.0 cm (büyük) olarak değerlendirilmiştir. Sağaltım süresi küçük lezyonlarda ortalama 10 gün: orta dereceli lezyonlarda 16 gün ve büyük dereceli lezyonlarda 22 gün olarak saptanmıştır. Histopatolojik muayene sonuçlarına göre 0. günde; tüm biopsilerde epidermal hiperplazi, hiperkeratosis, subkorneal geniş retiküler dejenerasyon alanları ve vesikül oluşumları, kıl-siğil benzeri hiperkeratolitik kitleler ve SpirochetTreponema benzeri etkenlerin varlığı saptanılmıştır. Takip eden günlerde benzer yapılar görülmüştür. Sağaltım sürecinde etkenler görülmemiştir. Dermiste perivasküler yerleşimli mononükleer hücre infiltrasyonları, kollajenden zengin genç granülasyon dokusu gözlenmiştir. Klinik olarak hastalığın tanısı, histopatolojik bulgularla desteklenmiştir. Lezyonlarda saptanılan etkenlerin, 0. günde sağaltımcı başlanmasını takiben diğer histopatolojik muayenelerde görülmemesi, sağaltım sürecindeki histopatolojik kesitlerde

granülasyon dokusunun gelişmesinin saptanması yapılan sağaitırının başarılı sonuç verdiği kanıtı olarak değerlendirilmiştir. Takip edecek çalışmalarla etken identifikasyonu yapılması ve yöremizde DD ve IDD nedeni olan spesifik bir Treponema türü olup olmadığının saptanmasının doğru olacağı kanısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Digital ve interdigital dermatitis, tanı, sağaitım, histopatolojik bulgular

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *mufitk@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Tavuklarda Genital Organ Tümörlerinin İnsidensi ve Patolojisi
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: TÜBİTAK
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Gürsel SÖNMEZ*, M. Özgür ÖZYİĞİT, M. Müfit KAHRAMAN
Yayınlandığı Yer	: Turk J Vet Anim Sci, 26 (1), 27-33, 2002

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu çalışma tavuklarda genital organ tümörlerinin insidensi ve lezyonların patolojik-anatomik yapısını tespit etmek için yapıldı. Bu amaçla Afyon ilindeki 4 işletmeden sağlanan toplam 10475 adet 16-18 aylık, Babcock genotipi ticari yumurta tavuğu kesimden sonra muayene edildi ve bunlardan 804 (%7.67)'ünde reproduktif organ tümörü saptandı. Bu tavukların 760 (%7,25)'inde leiomyom, 39 (%0.37)'unda ovidukt adenokarsinomu, 5 (%0,05)'inde ise leiomyom ile birlikte ovidukt adenokarsinomu tesbit edildi. Ovidukt adenokarsinomlarına 43 olguda (%0.41) oviduktun magnum bölümünde, 1 olguda (%0.01) ise istmustta rastlandı. Leiomyomların 763 (%7,28)'ünün oviduktun ventral ligamentinde, 2 (%0,02)'sinin ise oviduktun magnum bölümünde lokalize olduğu görüldü. Ovidukt adenokarsinomlarının 40'ında barsaklar, pankreas, mezenteriyum, dalak, kassel mide ve ovaryumda metastazlara rastlandı. Bu tümörlerin makroskobik ve ışık mikroskobik özellikleri ayrıntılı olarak kaydedildi.

Anahtar Kelimeler : Tümör, genital organ, tavuk

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *gursels@uludag.edu.tr

- Araştırma Adı** : Tavuklarda Lenfoid Leukozis (LL) Hastalığının ELISA (Enzyme Linked İmmunosorbent Assay) ve Marek Hastalığının (MD) IF (immunoflorasan) Tekniği ile Tanısı
- Araştırmanın Niteliği** : Bağımsız Araştırma
- Yürütücü Kuruluş (lar)** : TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
- Varsa Destekleyen Kurum** : U. Ü. Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu Başkanlığı
- İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)** : -
- Proje Yürütücüsü (leri)** : Selda ÖZBİLGİN, Ayşin ŞEN, Mihriban ÜLGEN, K.Tayfun ÇARLI, Gürsel SÖNMEZ*, Özlem ÖZMEN
- Yayımlandığı Yer** : Turk J Vet Anim Sci, 25 (6), 839-846, 2001

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu çalışmada, tavukların neoplastik hastalıklarından olan lenfoid leukozisin ELISA ile Marek Hastalığının İndirek İmmunoflorasan testleri ile teşhisi amaçlandı. Örnekler (doku ve yumurta), lenfoid leukozis ve Marek Hastalığı şüpheli işletmelerden seçilerek alındı. Dokular makroskobik ve mikroskobik olarak incelendi. Bazı işletmelerdeki doku örnekleri lenfoid leukozis ve Marek Hastalıkları için tipik lezyonlara sahipti. Yedi broyler damızlık ve üç ticari yumurtacı işletmeye ait yumurta albuminleri ALV p27 grup spesifik antijeni yönünden test edildi. On işletmenin besinde ALV p27 antijeni saptandı. İşletmelerdeki ALV p27 antijeni pozitiflik oranı %10 ile %42 arasında idi. Lenfoid leukozis enfeksiyon oranı %15.06 (36/239 yumurta) olarak bulundu. Lenfoid leukozis saptanan işletmelerin tümü broyler damızlık olup, hayvanların yaşları 23-33 hafta arasında idi. Marek Hastalığının teşhisinde, MDV antijeninin IIF ile tespit edilmesi amacı ile kemik iliği tuşe preparatları kullanıldı. İncelenen onbeş işletmenin onikisinde pozitiflik saptandı. Çok sayıda florasan veren hücreler gözlemlendi ve bu hücrelerde yaygın ve ayrı granüller halinde sitoplazmik boyanmalar mevcuttu. Sonuçlar kemik iliği hücrelerinin MDV'nun hızlı ve spesifik teşhisi için uygun test materyali olduğunu gösterdi. MDV ile enfekte tavukların yaşları 10-20 haftalar arasında idi.

Anahtar Kelimeler : Lenfoid leukozis, ELISA, Marek hastalığı, immunoflorasan, tavuk

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *gursels@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: İnfeksiyöz Bronşitis Virusunun Trakeal Organ Kültürlerinde İmmunoperoksidaz Tekniği ile Saptanması
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: TÜBİTAK
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Ayşin ŞEN, Gürsel SÖNMEZ*, Vildan CANER, M. Özgür ÖZYİĞİT
Yayımlandığı Yer	: Turk J Vet Anim Sci, 26 (6), 1381-1388, 2002

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu çalışmada, infeksiyöz bronşitis virusu (IBV)'nun kısa sürede tespit edilmesi amacı ile fikze edilmemiş-taze trakeal organ kültürleri (TOK)'nde immunoperoksidaz tekniğinin uygulanabilirliği incelendi. Bu amaçla, bir günlük SPF civcivlerden hazırlanan TOK'ne 1BV M41 referens suşunun farklı dilusyonları inokule edildi. IBV antijeni, TOK'nde inokulasyondan 18 saat sonra immunoperoksidaz (IP) tekniği ile saptandı. IP boyama, tüm dilusyonlarda siliostazisten önce gözlemlendi. IP tekniği, formalin ile fikze edilmiş ve parafinle bloklanmış TOK kesitlerinde viral antijeni ortaya koymak amacı ile de uygulandı. Viral antijen bu kesitlerde de tespit edildi. IBV ile infekte trakeal halkaların histopatolojik incelemesinde, kinosilyum kaybı, lamina epitelyalite yassılaşma, epitel hücrelerde yuvarlaklaşma ve dökülme gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler	: İnfeksiyöz bronşitis virusu, trakeal organ kültürü, immunoperoksidaz
Haberleşme Adresi	: *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Görükle Kampüsü, 16059, Bursa e-mail : *gursels@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Güney Marmara Bölgesindeki Kıl Keçilerinde Nematod Türlerinin Yayılışı
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: -
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Bayram ŞENLİK, Ali İhsan DİKER, Gürsel SÖNMEZ*, Volkan AKYOL
Yayınlandığı Yer	: T. Parazitol. Derg., 25 (2),170-173, 2001

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu araştırma Ocak-Ağustos 2000 tarihleri arasında Güney Marmara bölgesinin değişik illerinden kesilmek üzere Bursa Et ve Balık Kurumu kombinasına getirilen 25 kıl keçisinde nematod türlerinin yayılışını belirlemek amacıyla yapılmıştır. İncelenen hayvanların tamamı (%100) çeşitli nematodlarla enfekte bulunmuştur. Bakısı yapılan kıl keçilerinin %96'sı değişik 16 tür mide bağırsak nematodu ile enfekte bulunmuş, *Ostertagia circumcincta* (%88), *O.trifurcata* (%44), *Trichostrongylus capricola* (%36) ve *Nematodirus abnormalis* (%36) dominant türler olarak belirlenmiştir. Baermann Wetzell yöntemiyle yapılan dışkı muayenelerinde *Cystocaulus ocreatus*, *Muellerius capillaris* ve *Dictyocaulus filaria*'nın larvaları tespit edilmiş, akciğerlerde ise *M.capillaris* hariç diğer 2 türün olgunları saptanmıştır. Akciğer nematodlarıyla enfekte hayvanlarda (%36) verminöz pnömoni görülmüştür.

Anahtar Kelimeler : Kıl keçisi, nematod, yaygınlık, Güney Marmara

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampusü, 16059, Bursa
e-mail : *gursels@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Repeat Breeder İneklerde Endometriumun Histopatolojik İncelenmesi
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: TÜBİTAK
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: İbrahim DOĞAN, Gürsel SÖNMEZ*, Hakan SAĞIRKAYA
Yayınlandığı Yer	: Indian J Anim Sci, 72 (3), 223-226, 2002

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu çalışmada, fertil ve repeat breeder ineklerde endometriumun histopatolojik muayene bulguları karşılaştırıldı. Fertil ve repeat breeder ineklerde, hiperemi, ödem ve bez lümenlerinde dökülmüş epitel hücreleri ile fokal kanamalar görüldü. Repeat breeder ineklerin sekizinde (%53.33) subklinik endometritis tespit edildi. Subklinik endometritisli ineklerin sekizinde (%53.33) yangısel hücre infiltrasyonu, beşinde (%33.33) lamina epitelyaliste dejenerasyon ve deskuamasyon, üçünde (%20) bezlerde dilatasyon, ikisinde (%13.33) periglanduler fibrozis saptandı. Sonuç olarak, subklinik endometritisin repeat breeder'in sebeplerinden biri olduğu ve uterustan alıcak biyopsilerin histopatolojik incelenmesinin tanıda faydalı olduğu kanısına varıldı.

Anahtar Kelimeler : İnek, endometrium, histopatoloji, östrus siklusu, repeat breeder inek

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *gursels@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: İnfertil Kısırakların Genital Kanalında Klinik, Mikrobiyolojik ve Patolojik Bulgular
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: -
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Gürsel SÖNMEZ*, Kamil SEYREK-İNTAŞ, Mihriban ÜLGEN
Yayınlandığı Yer	: Indian Vet J, 80 (8), 752-757, 2003

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu çalışmada, sekiz adet infertil kısırağın genital kanalında tespit edilen klinik, mikrobiyolojik ve patolojik bulguların rapor edilmesi ve karşılaştırılması amaçlandı. İnfertil kısırakların rutin klinik, mikrobiyolojik, sitolojik, makroskobik ve histopatolojik muayeneleri yapıldı. Kısırakların tümünde uterusunda değişen derecelerde histopatolojik lezyonlar tespit edilirken, dört kısırakta klinik ve mikrobiyolojik bulgu saptanamadı. Sonuç olarak, özellikle dejeneratif değişikliklerin yalnızca klinik ve mikrobiyolojik inceleme ile teşhis edilemeyeceği kanısına varıldı.

Anahtar Kelimeler : Klinik, mikrobiyoloji, patoloji, genital kanal, infertil kısırak

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *gursels@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Farklı Yönetimsel Faktörlerin Broyler Performansı ve Tibial Diskondroplazi İnsidensi Üzerine Etkileri
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: TÜBİTAK
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Metin PETEK, Gürsel SÖNMEZ*, H. YILDIZ, Hasan BAŞPINAR
Yayınlandığı Yer	: British Poultry Science, 46(1), 16-21, 2005

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

1. Bu çalışma iki aydınlatma programı (*devamlı-24 saat aydınlatma* veya *kesintili- 12 saat aydınlatma*), iki besleme programı (*devamlı* veya *öğün besleme*-günde dört kez 3 saat yemleme: 3 saat aç bırakma), iki askorbik asit (AA) ilavesinin (su içinde 0 veya 150 mg/l) broyler performansı ve tibial diskondroplazi (TD) insidensi üzerine etkilerini tespit etmek amacıyla yapıldı. 2. Çalışmada günlük yaşta, 1600 adet, Ross PM₃ erkek civciv kullanıldı. Civcivler rastgele 8 deneme grubuna ayrıldı. 3. Kesintili aydınlatma canlı ağırlık ve yemden yararlanmayı arttırdı. Öğün besleme programı canlı ağırlığı azalttı. AA ilavesi canlı ağırlık ve yemden yararlanma oranı üzerine önemli bir etki göstermedi. Canlı ağırlık, yemden yararlanma oranı, ölüm oranı ve karkas ağırlığını için aydınlatma x besleme x ilave AA etkileşimi yoktu. 4. AA ilavesi tibiotarsusun kortikal kalınlığını arttırdı, TD insidensini azalttı. 5. Sonuç olarak, 150 mg/l AA ilavesi ile birlikte kesintili aydınlatma uygulamasının performans kaybına yol açmadan broylerlerde TD insidensini azaltmak için yararlı bir metot olduğu kanısına varıldı.

Anahtar Kelimeler : Yönetimsel faktörler, performans, broyler, tibial diskondroplazi

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *gursels@uludag.edu.tr

- Araştırma Adı** : Boylerlerde İmmunohistokimyasal olarak Matriks Metalloproteinaz ve İnhibitörlerinin Tanımlanması. Avian Pathology 34(6): 509-516, 2005
- Araştırmanın Niteliği** : Bağımsız Araştırma
- Yürütücü Kuruluş (lar)** : TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
- Varsa Destekleyen Kurum** : Uludağ Üniversitesi Araştırma Fonu
- İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)** : -
- Proje Yürütücüsü (leri)** : M.Özgür ÖZYİĞİT*, M.Müfit KAHRAMAN, Gürsel SÖNMEZ,
- Yayımlandığı Yer** : Avian Pathology, 34(6), 509-516, 2005

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu çalışmada, deneysel olarak tuz (NaCl) ile oluşturulan Asites Sendromu'nda immunohistokimyasal yöntemler kullanılarak, matriks metalloproteinaz-2 (MMP-2), MMP-9 ve matriks metalloproteinaz doku inhibitörleri (TIMP-1 ve TIMP-2) aktivitelerinin hastalığın oluşumundaki rollerinin incelenmesi amaçlandı. Çalışmada 1 günlük, erkek, "Avian Farm 43" hattı, 80 adet et tipi civciv ile 1 günlük, erkek, "Lohman LSL" hattı, 80 adet yumurtacı civciv olmak üzere toplam 160 hayvan kullanıldı. Et tipi ve yumurtacı hatlar kendi aralarında deneme ve kontrol olmak üzere 2'şer gruba ayrılarak toplam 4 grup oluşturuldu. Asites oluşturmak amacı ile broyler ve yumurtacı gruplardan ilk ikisinin sularına sekizinci günden itibaren %0,6'lık NaCl eklendi. Bu grupların kontrolü olan grupların sularına herhangi bir uygulama yapılmadı. Klinik olarak hazırlanmış asites sadece tuz uygulanan broylerlerde rastlandı. Makroskopik olarak asites oluşan hayvanların karın boşluğunda saman sarısı renkte, bazen fibrin pıhtıları da içeren sıvı birikimi dikkati çekti. Akciğer, karaciğer, böbrek ve kalpte çeşitli makroskopik ve mikroskopik lezyonlara rastlandı. Ticari olarak hazırlanmış monoklonal primer antikolar kullanılarak Streptavidin-Biotin-Peroksidaz yöntemi ile akciğer, karaciğer, böbrek ve beyindeki MMP-2 ve 9 ile TIMP-1 ve 2 aktiviteleri değerlendirildi. İmmunohistokimyasal boyamaların skorlanmasında, boyanmanın dağılımı, yoğunluğu ve boyanan hücre tipleri göz önüne alınarak yarı kantitatif bir değerlendirme yapıldı. MMP-2 ve MMP-9 enzim aktivitesinin normal ve asitesli hayvanlarda yaşın artışı ile birlikte belirli bir düşüş gösterdiği, ancak bu düşüşün asitesli hayvanlarda normal hayvanlara göre daha yavaş olduğu gözlemlendi. TIMP-2 aktivitesinin asitesli hayvanlarda normal hayvanlara göre daha yüksek olduğu görüldü. MMP-9 aktivitesinin TIMP-1 aktivitesini baskıladığı belirlendi. Sonuç olarak, et tipi tavuklarda tuzla oluşturulan deneysel Asites Sendromu'nda MMP-2 ve MMP-9 enzimlerinin kapillar damar bazal membranlarının tahribinde rolü olabileceği kanısına varıldı.

- Anahtar Kelimeler** : Asites, Matriks Metalloproteinaz, İmmunohistokimya, broiler,
- Haberleşme Adresi** : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *ozyigit@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Bir Tavşanın (<i>Oryctolagus cuniculus</i>) İleum ve Kolonunda Segmental Dilatasyon
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: -
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Ayşe SERBEST, Deniz MISIRLIOĞLU*
Yayınlandığı Yer	: Veteriner Cerrahi Dergisi 7(1-2), 66-68 , 2001

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu olguda, tıkanma ve daralmaya bağlı olmaksızın, bir tavşanın ince ve kalın bağırsaklarında tesbit edilen segmental dilatasyona ince bağırsaklardan ileum'da, kalın bağırsaklardan da colon ascendens' te rastlandı. Bağırsakların mikroskopik muayenesinde her iki bağırsak bölümünde de dilate olmuş segmentlerde mukoza ve kas tabakalarında belirgin bir atrofinin olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler : Tavşan, segmental dilatasyon, ileum, colon ascendens

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *denizy@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Kahverengi Yumurtacı Bir Tavukta Sol Böbrekte Kongenital Aplazi Olgusu
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: -
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Alper SEVİMLİ, Deniz MISIRLIOĞLU*
Yayınlandığı Yer	: Veteriner Bilimleri Dergisi 17 (3), 123-128, 2001

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu raporda, Bursa bölgesindeki ticari bir işletmede, 15 haftalık kahverengi yumurtacı (İsa brown) bir tavukta rastlanılan sol böbrekte aplazi olgusu sunulmuştur. Nekropside sol böbreğin hiç bulunmadığı, buna karşılık anormal şekilli ve genişlemiş bir üreterin şekillenmiş olduğu gözlemlendi. Sağ böbrekte hafif hipertrofi mevcut idi. Ayrıca makroskopik ve mikroskopik inceleme sonunda fibrinli perikarditis ve perihepatitis bulguları ile karaciğer ve dalakta amiloidozis varlığı saptandı.

Anahtar Kelimeler : Tavuk, böbrek, aplazi, amiloidozis.

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *denizy@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Broyler Piliçlerde Bacak Problemlerine Patolojik, Bakteriyolojik ve Serolojik Bir yaklaşım
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: -
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Deniz MISIRLIOĞLU*, K.Tayfun ÇARLI, Alper SEVİMLİ, Metin PETEK.
Yayınlandığı Yer	: Veteriner Bilimleri Dergisi 17 (3), 101-108, 2001

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu çalışmada ticari bir bröyler işletmesinde gözlenen bacak problemleri incelenmiştir. Çalışma, dönem başı civciv sayıları sırasıyla having 4443, 6154, 6070 ve 6200 olan 4 ayrı kümeste yürütüldü. Üçüncü haftadan itibaren topallık gözlenenler arasından rastgele örnekleme yoluyla toplam 72 adet piliç seçilerek patolojik, bakteriyolojik ve serolojik incelemeleri yapıldı. Kümeslerde dönem sonu ölüm oranları sırasıyla %10.46, %10.33, %9.83 ve %10.61 olarak tesbit edildi. Bacak problemlerinden kaynaklanan ölümler ise toplam ölümlerin sırasıyla %15.48, %14.77, %16.75 ve %12.15' ini oluşturdu. Hasta eklemlerden *Escherichia coli* (%27.94), *Staphylococcus aureus* (%7.35), *Salmonella enteritidis* (%1.47) and *Enterobacter spp* (%1.47) izole edildi. Anti-Reovirus ve *Mycoplasma gallisepticum* antikoru saptanamadı. Patolojik inceleme sonunda piliçlerde purulent tenosynovitis, femur başı lezyonları, osteomyelitis ve sepsis bulguları gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler : Broyler, tenosynovitis, femur başı lezyonu.

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *denizy@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Türkiye'deki Kısıraklarda Reprodüktif Kontrollerin Fertilite Üzerine Önemi
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: - Uludağ Üniversitesi Araştırma Fonu
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Mihriban ÜLGEN, Kamil-SEYREK-İNTAŞ, Deniz MISIRLIOĞLU*, Deniz SEYREK-İNTAŞ, A.Levent KOCABIYIK, Alper SEVİMLİ.
Yayınlandığı Yer	: Revue Med Vet 154 (5), 345-350, 2003

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu çalışma 315 kısırak üzerinde gerçekleştirildi. Bunlardan 110 tanesi çalışma grubunu, 205 tanesi ise kontrol grubunu oluşturdu. Çalışma grubundaki kısıraklar düzenli olarak gözlemlendi, jinekolojik ve ultrasonografik muayeneleri yapıldı. Gerekli görülen olgularda kısıraklardan uterus ve klitoris swab örnekleri alındı ve gene gerekli görülen durumlarda uterus biyopsileri yapıldı. Kontrol grubunda yer alan kısıraklar ise sadece gebelik ve yavrulama oranları tesbit edilecek şekilde gözlemlendi. Klinik muayeneler sonucunda çalışma grubu kısıraklarının 63/110' unda (%57) çeşitli türden klinik bulgular saptandı. Altmışüç kısırak mikrobiyolojik, 59 kısırak sitolojik ve 16 kısırak histolojik muayeneye tabi tutuldu. Mikrobiyolojik incelemelerde 56/63 (%89) kısıraktan farklı genus ve türden 144 çeşit mikroorganizma izole edildi. Sitolojik ve/veya histopatolojik olarak incelenen 59 kısıraktan 43 tanesi (%73) uterus hastalığı bakımından pozitif bulunurken 16 tanesinde (%27) uterusu herhangi bir hastalığa rastlanmadı. Enfeksiyon saptananlar antibiyotik veya antifungal ilaçlar ile tedavi edildiler, bunun dışında kalan olgulara ise cerrahi veya hormonal tedaviler uygulandı. Çalışma ve kontrol grubuna ait kısıraklar fertilite oranları bakımından karşılaştırıldılar. Sonuç olarak çalışma ve kontrol gruplarının yavrulama oranları sırasıyla %74 ve %38 bulundu ve aradaki fark istatistiksel olarak önemli idi.

Anahtar Kelimeler : Kısırak, fertilite, jinekoloji, mikrobiyoloji, sitoloji.

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *denizy@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: <i>Enterococcus faecalis</i> İle Enfekte Edilen Yumurtacı Piliçlerde A Vitamininin Amiloid Artropati Oluşumunu Artırıcı Etkisi
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: U. Ü. Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu Başkanlığı
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Alper SEVİMLİ., Deniz MISIRLIOĞLU*, Cüneyt ÖZAKIN
Yayımlandığı Yer	: Türk Veterinerlik ve Hayvancılık Dergisi ,28(1),131-138, 2004

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu raporda kahverengi yumurtacı piliçlerde A vitamininin amiloid artropati oluşumu üzerine artırıcı etkisi bildirilmektedir. Çalışmada 36 dişi, 36 erkek piliç kullanıldı. Piliçler üç gruba ayrılarak çalışma süresince, birinci gruptakiler (A vitamini grubu) yüksek düzeyde (75.000 I.U/kg) A vitaminli yemle, ikinci (Pozitif kontrol grubu) ve üçüncü (Negatif kontrol grubu) gruptakiler ise normal düzeyde A vitaminli yemle beslendi. Çalışmanın beşinci haftasında birinci ve ikinci gruplarda amiloid artropati oluşturmak amacıyla 10^9 cfu/ml *Enterococcus faecalis* (0.25 ml), üçüncü grupta ise negatif kontrol olması amacıyla NaCl (%0.9) enjeksiyonları (0.25 ml)tüm civcivlerin sol tibio-metatarsal eklemine uygulandı. Çalışmanın sonunda gruplar amiloid artropati oluşum oranı ve dokulardaki amiloid birikiminin şiddeti bakımından karşılaştırıldı. Sonuç olarak: Amiloid artropati oluşumuna A vitamini, pozitif ve negatif kontrol gruplarında sırasıyla 19/20 (%95), 18/24 (%75) ve 0/24 (%0) oranlarında rastlandı ve gruplar arası farklar istatistiki olarak önemli bulundu ($P<0.01$).Ayrıca A vitaminli yem grubunda şiddetli olgu sayısı 8/20 (%42.1) iken, pozitif kontrol grubunda şiddetli birikimin hiç gözlenmemesi de anlamlı ($P <0.05$) bulundu. Bu veriler ışığında; yemlerle yüksek düzeyde A vitamini alınmasının *E.faecalis* ile indüklenmiş kahverengi yumurtacı piliçlerde amiloid artropati oluşum oarnını ve şiddetini artırdığı sonucuna varıldı.

Anahtar Kelimeler : Amiloid artropati, A vitamini, yumurtacı piliç.

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *denizy@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Vitamin A, Pentoxifylline ve Methylprednisolone' un Kahverengi Yumurtacı Tavuklarda Deneysel Olarak İndüklenmiş Amiloid Artropati Oluşumu Üzerine Etkileri
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM - Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: U.Ü. Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu Başkanlığı
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Alper SEVİMLİ, Deniz MISIRLIOĞLU*, Ümit POLAT, Murat YALÇIN, Ahmet AKKOÇ, Cevdet UĞUZ
Yayımlandığı Yer	: Avian Pathology 34 (2), 10-14, 2005

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Vitamin A, pentoxifylline ve methylprednisolone' un deneysel olarak indüklenmiş amiloid artropati oluşumuna etkileri incelendi. Çalışmada 175 adet 1-günlük kahverengi yumurtacı civciv kullanıldı. Çalışma süresince grup II (vitamin A) yüksek düzeyde (75.000 I.U/kg) A vitamini içeren yemle, Grup III (pozitif kontrol), Grup IV (pentoxifylline) and Grup V (methylprednisolone) ise normal düzeyde A vitamini içeren yemle beslendiler. Çalışmanın 5. haftasında II, III, IV ve V. Gruplara amiloid artropati oluşturmak amacıyla intra artikular Freund's adjuvant enjeksiyonları uygulandı. Buna ilaveten bir kez olmak üzere grup IV' e pentoxifylline ve grup IV' e methylprednisolone (10 mg/kg, intramüsküler) enjeksiyonları yapıldı. Enjeksiyonları izleyen 13. haftada eklem ve kan örnekleri alınarak incelendi. I, II, III, IV ve V. Gruplardaki sonuçlar sırasıyla şöyle idi: amiloid artropati oluşumu (%), 0,100,87,76,66; serum amyloid A düzeyi (ng/ml), 166 ± 17, 607 ± 40, 423 ± 39, 342 ± 27, 293 ± 22; serum retinol düzeyi (µg/dl): 59.75 ± 3.8, 42.72 ± 3, 59.24 ± 3.6, 102 ± 9.1, 101.3 ± 12.3; heterophil/lymphocyte oranı: 0.504, 0.75, 0.75, 0.087, 0.44. Sonuç olarak, vitamin A' nın amiloid artropati oluşumunu artırdığı ve amiloidozis, artan serum amiloid A seviyeleri ve dokulara makrofaj infiltrasyon yoğunluğu arasında pozitif bir ilişki olduğu saptandı. Ayrıca Methylprednisolone' un amiloid artropati oluşumunu engellemede pentoxifylline' den daha etkili olduğu sonucuna varıldı.

Anahtar Kelimeler : Amiloid artropati, Vitamin A, Pentoxifylline, Methylprednisolone, Yumurtacı tavuk

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *denizy@uludag.edu.tr

Araştırma Adı	: Bir Çinçilla Çiftliğinde Salmonella Enfeksiyonu
Araştırmanın Niteliği	: Bağımsız Araştırma
Yürütücü Kuruluş (lar)	: TUAM-Veteriner Fakültesi Birimi
Varsa Destekleyen Kurum	: -
İşbirliği Yapan Kuruluş (lar)	: -
Proje Yürütücüsü (leri)	: Deniz MISIRLIOĞLU*, Cengiz ÇETİN, Müfit KAHRAMAN, Vildan CANER, M. Özgür ÖZYİĞİT
Yayınlandığı Yer	: Türk Veterinerlik ve Hayvancılık Dergisi 26 (1),151-155, 2002

Araştırma Özeti ve Uygulamaya Aktarılan Bulgular :

Bu çalışmada Yalova bölgesindeki 40 ailelik bir çinçilla yetiştirme çiftliğinde görülen salmonella enfeksiyonu sunulmaktadır. Çinçilla yetiştirme çiftliğinde 10 gün içinde 24 ailede çevreye karşı ilgisizlik, iştahsızlık, kanlı veya kansız ishal, tremorlar, kısmi paraliz, bazı dişilerde mukopurulent veya kanlı vaginal akıntı ile 1-2 aylık gebe hayvanlarda abort ve ölüm şeklindeki klinik bulgular gözlenmiştir. Yeni doğanlar ile gebe hayvanların hastalıktan daha şiddetli etkilendikleri bildirilmiştir. Klinik bulgulara sahip canlı 2 dişi çinçilla ötenazi edildikten sonra nekropsi, histopatoloji ve mikrobiyolojik muayeneleri yapıldı. Nekropsi ve histopatolojik incelemede; en belirgin olarak enteritis bulguları gözlenirken, septisemiye işaret eden bulgular ve uterusu hafif kanlı, mukopurulent bir eksudatın eşlik ettiği yangı tablosu dikkati çekti. Mikrobiyolojik incelemeler sonunda Salmonella enteritidis ve S. typhimurium izole ve tanımlendi. İzole edilen Salmonella suşları enrofloxacin, amoxicillin ve gentamicin'e duyarlı, erythromycin ve ampicillin'e ise dirençli bulundu.

Anahtar Kelimeler : Çinçilla, Salmonella, Enterit , Abort

Haberleşme Adresi : *U.Ü. Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı,
Görükle Kampüsü, 16059, Bursa
e-mail : *denizy@uludag.edu.tr